

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200981
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016200981.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: C. R., narodeného XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ukrajina, v krajine pôvodu bytom mesto K., ulica H., číslo domu XX, t. č. umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, o udelenie azylu, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/14/2016-31 zo dňa 7. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/14/2016-31 zo dňa 7. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Rozhodnutím ČAS: MU-DS-7-14/2016-Ž zo dňa 23. mája 2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) odporca podľa § 11 ods. 1 písm. c) a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) zamietol navrhovateľovu žiadosť o azyl ako neprípustnú, nakoľko na jej prejednanie je príslušné Maďarsko.

V odôvodnení rozhodnutia opísal zistený stav vecí, osobitne poukázal na skutočnosť, že lustráciou bolo zistené, že navrhovateľovi bolo udelené turistické (C) vízum Konzulátom Maďarska s dĺžkou platnosti od 17.10.2015 do 04.11.2015. V tejto súvislosti poukázal aj na Článok 12 ods. 2 Nariadenia Európskeho

parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „Dublinské nariadenie“).

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), ktorým žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie odporcu. Uviedol v ňom, že bol prijatý zákon o vrátení do krajiny pôvodu a na Ukrajine a v Rakúsku je jeho život ohrozený. Ďalej namietal, že vedenie väznice dalo príkaz dvom jeho spoluväzňom, aby v cele fajčili.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) po prejednaní opravného prostriedku navrhovateľa rozhodol podľa ust. § 250q O.s.p. tak, že preskúmané rozhodnutie odporcu potvrdil.

Krajský súd námietku o ohrození navrhovateľovho života na Ukrajine a v Rakúsku považoval za nedôvodnú a nesúvisiacu s preskúmaným rozhodnutím, nakoľko týmto nebola navrhovateľova žiadosť posúdená v jej merite, ale bolo rozhodnuté tak, že na jej posúdenie je príslušné Maďarsko z dôvodu, že navrhovateľovi bolo maďarskými orgánmi vydané schengenské vízum, na základe ktorého vstúpil do schengenského priestoru.

Takéto posúdenie zisteného stavu veci korešponduje s jednotlivými ustanoveniami Dublinského nariadenia, konkrétne aj s jeho Článkom 12 ods. 1, resp. ods. 4. V dôsledku toho bola navrhovateľova žiadosť zamietnutá ako neprípustná. Ďalej poukázal na skutočnosť, že na základe preskúmaného rozhodnutia dôjde k odovzdaniu navrhovateľa do Maďarska nie do Rakúska, alebo na Ukrajinu.

Ďalšie námietky týkajúce sa navrhovateľovho pobytu v Útvare policajného zaistenia Medveďov krajský súd vyhodnotil ako nesúvisiace s predmetnou vecou.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích námietok navrhovateľa

V odvolaní zo dňa 9.11.2016 navrhovateľ poukázal na jeho zaistenie v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, pričom uviedol že v danom čase bol sledovaný spravodajskými službami. Vo vyššie uvedenom odvolaní sa vyjadroval len k týmto skutočnostiam a neuviedol žiadne námietky voči napadnutému rozsudku, resp. preskúmanému rozhodnutiu. Navrhol, aby odvolací súd rozhodol o jeho presťahovaní do tretej krajiny.

V ďalšom podaní zo dňa 16.11.2016 namietal nedôvodnosť preskúmaného rozhodnutia z dôvodu podľa neho zaujatého postoja sudcu krajského súdu v predchádzajúcom konaní.

III.

Stanovisko odporcu k odvolacím námietkam

Vo vyjadrení zo dňa 25.01.2017 odporca navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Zotrval na správnosti a dôvodnosti preskúmaného rozhodnutia a osobitne poukázal na skutočnosť, že v zmysle Článku 12 ods. 2 Dublinského nariadenia je na prejednanie navrhovateľovej žiadosti o azyl príslušné Maďarsko. Zmienku navrhovateľa o neumožnení kontaktovať právniku považoval odporca za účelovú, nakoľko do Útvare policajného zaistenia pre cudzincov chodili aj pracovníčky Centra právnej pomoci, ktoré on

ignoroval.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a preto postupom podľa § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok potvrdil.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. marca 2017 o 10.30 hod. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z. z. ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak je na konanie o udelenie azylu príslušný iný štát.

Podľa § 11 ods. 3 zák. č. 480/2002 Z. z. ministerstvo bezodkladne informuje žiadateľa o tom, že zisťuje, či je iný štát príslušný na konanie o udelenie azylu; počas zisťovania neplynie lehota na rozhodnutie. Ministerstvo vo výroku rozhodnutia podľa odseku 1 písm. c) uvedie aj štát, ktorý je príslušný na konanie o udelenie azylu.

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Pokiaľ odporca v konaní zistí, že podľa Dublinského nariadenia je štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o udelenie azylu iný štát než Slovenská republika, je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z. z. podanú žiadosť o azyl zamietnuť.

Uvedená požiadavka vyplýva z potreby bránenia presunom žiadateľov o azyl z jedného členského štátu Európskej únie do iného, pričom ani jeden z nich nepreberá zodpovednosť, alebo aby sa predchádzalo tzv. azylovej turistike (ak žiadateľ o azyl predloží viacero žiadostí v rôznych členských štátoch Európskej únie), každý členský štát Európskej únie musí byť schopný stanoviť, či a kedy je zodpovedný za vybavovanie žiadosti o azyl.

Vyššie uvedenému rozhodnutiu však predchádza tzv. dublinské konanie, v ktorom sa podľa pravidiel v Dublinskom nariadení uvedených zisťuje, ktorý členský štát je zodpovedný za posúdenie podanej žiadosti o azyl a následne je tento členský štát požadovaný o prevzatie zodpovednosti, resp. o späťvzatie žiadateľa. Až po určení zodpovedného členského štátu, t. j. po akceptácii zodpovednosti dotknutým členským štátom, prípadne uplatnením prezumpcie akceptácie podľa článku 25 ods. 2 Dublinského nariadenia.

Podľa článku 12 ods. 2 Dublinského nariadenia ak je žiadateľ držiteľom platného víza, je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný ten členský štát, ktorý vydal toto vízum, pokiaľ nebolo toto vízum vydané v mene iného členského štátu na základe dohody o zastúpení podľa článku 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva. V takomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný zastúpený členský štát.

Podľa článku 25 ods. 1 a 2 Dublinského nariadenia dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a rozhodne o dožiadaní o prijatie dotknutej osoby späť čo najskôr a v každom prípade najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia dožiadania. Ak sa dožiadanie zakladá na údajoch získaných zo systému Eurodac, uvedená lehota sa skráti na dva týždne.

Nekonanie v lehote jedného mesiaca alebo dvoch týždňov uvedených v odseku 1 sa považuje za akceptovanie dožiadania a ukladá povinnosť prijať späť dotknutú osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia pre jej príchod.

Z obsahu administratívneho spisu bolo zrejmé, že odporca vyššie uvedený procesný postup zachoval, keď tento lustráciou v národnom vízovom systéme zistil, že navrhovateľovi bolo udelené turistické vízum typu C, s dĺžkou platnosti od 17.10.2015 do 04.11.2015 konzulátom Maďarska so zastúpením v Berehove na Ukrajine. Následne požiadal Maďarsko o prijatie navrhovateľa, pričom v súlade s článkom 25 určil tento členský štát ako zodpovedný za posúdenie navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu.

S ohľadom na charakter rozhodnutia odporcu podľa § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 480/2002 Z. z., keď tento nebol povinný rozhodnúť o navrhovateľovej žiadosti v merite, odvolací súd po zistení, že bol zachovaný procesný postup pri určení zodpovedného štátu podľa Dublinského nariadenia konštatuje, že krajský súd dôvodne preskúmané rozhodnutie potvrdil ako zákonné. Navrhovateľ v opravnom prostriedku neuviedol žiadne skutočnosti týkajúce sa preskúmaného rozhodnutia a navyše ani v samotnom odvolaní proti napadnutému rozsudku neuviedol relevantné námietky.

V súvislosti s postupom súdu prvého stupňa na pojednávaní dňa 7.9.2016, kde odzneli výroky navrhovateľa „Nedali mi obhajcu“ a následne „...Ja žiadam odročiť dnešné pojednávanie, pokiaľ nebudem mať advokáta. Aby on urobil poriadok s touto špinou, migračný úrad je banda odpadlíkov, na ktorých basa už dávno čaká...“, po ktorých bol navrhovateľ poučený o spôsobe vyjadrovania sa pred súdom a pokračovalo sa v pojednávaní a výsluchu navrhovateľa, odvolací súd nepovažoval takýto postup konajúceho sudcu, ktorý k tejto otázke zaujal stanovisko v odôvodnení rozsudku, za rozporný so zákonom. Súd prednesy navrhovateľa ohľadne zastupovania a styku so zastupiteľským úradom vyhodnotil ako týkajúce sa konania o jeho zaistení v ÚPZC, čo nie je predmetom tohto konania, v ktorom navrhovateľ odporcu ani súd nepožiadaval o ustanovenie zástupcu. Ani podľa názoru odvolacieho súdu vyjadrenie navrhovateľa (v kontexte v akom bolo prednesené) nebolo možné považovať za vážne prejavenu potrebu právnej pomoci v predmetnom konaní (v ktorom podľa ust. § 250a OSP nie je povinné zastúpenie advokátom), čo napokon navrhovateľ v odvolaní ani nenamietal.

V súvislosti s tým bola aj požiadavka navrhovateľa na odročenie pojednávania dôvodne posúdená ako účelová.

Odročenie pojednávania je vzhľadom na úpravu zákonodarcu zakotvenú v ust. § 114 ods. 1 O.s.p. (vyžadujúcu rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní) výnimočným procesným úkonom súdu, a to len z dôležitých dôvodov. Pokiaľ navrhovateľ nepreukáže existenciu objektívnych skutočností brániacich mu zvoliť si advokáta, resp. požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci v primeranej lehote po riadnom doručení predvolania na pojednávanie, nie je možné hodnotiť požiadavku jeho dodatočného zvolenia, adresovanú súdu v priebehu pojednávania, ako dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a nedochádza tak k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom.

Navrhovateľovi pritom nepochybne musela byť známa okolnosť, že môže žiadať o bezplatnú právnu pomoc v súdnom konaní, čo potvrdzujú viaceré poučenia, ktoré mu boli poskytované v priebehu administratívneho konania (4. resp. 11.5.2016). Tieto mu boli tlmočené a na znak porozumenia ich obsahu, tieto podpísal. Okrem toho z vyjadrenia odporcu vyplýva, že v priebehu zaistenia navrhovateľ pracovníčky Centra právnej pomoci, ktoré navštevovali útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov ignoroval.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, ktorý dostatočne odôvodnil z čoho vyvodil svoj záver o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia odporcu a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c O.s.p., tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.